

İĞNEADA LONGOZ ORMANLARI (KIRKLARELİ) VE ÇEVRESİNİN KUŞLARI

Mustafa KAYA

Trakya Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 22030, Edirne, e-mail: mustkaya22@hotmail.com

Alınış (Received) : 13 Mart 2015, Kabul Ediliş (Accepted) : 04 Eylül 2015, Basım (Published) : Aralık 2015

Özet: Bu araştırma, Ekim 2011-Eylül 2014 yılları arasında, Trakya Bölgesi'nin kuzeydoğusunda, Kırklareli iline bağlı Demirköy ilçesi ile İğneada Beldesi sınırları içerisinde kalan İğneada Longoz Ormanları ve çevresinde yapılmıştır. Arazi çalışmaları sırasında yapılan 27 günlük gözlem sonucunda 19 Ordo, 52 Familya'ya ait 227 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen bu türlerin bölge statüleri ve koruma statüleri, üreme durumları ile birlikte topluca bir tablo halinde verilmiştir. Ayrıca kuşların ve araştırma alanının sorunları ve bu sorunların çözüm önerileri tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kuşlar, Longoz Ormanları, İğneada.

Birds of İğneada Longoz Forests (Kırklareli) and Its Neighborhood

Abstract: This study was performed between October 2011 and September 2014 in İğneada Longoz Forests and its neighbourhood located inside borders of İğneada district of Demirköy, Kırklareli located to the north-eastern part of Thrace Region. Field observations were performed for a total of 27 days during the whole study period and the results of the observations were evaluated. The evaluation of the collected data showed that 227 bird species from 52 families within 19 orders existed. Regional status of these species, in addition to their conservation and breeding status were given in a table. The problems related to the bird species determined and those of the study region and solution offers to these problems were discussed.

Key words: Birds, Longoz Forests, İğneada.

Giriş

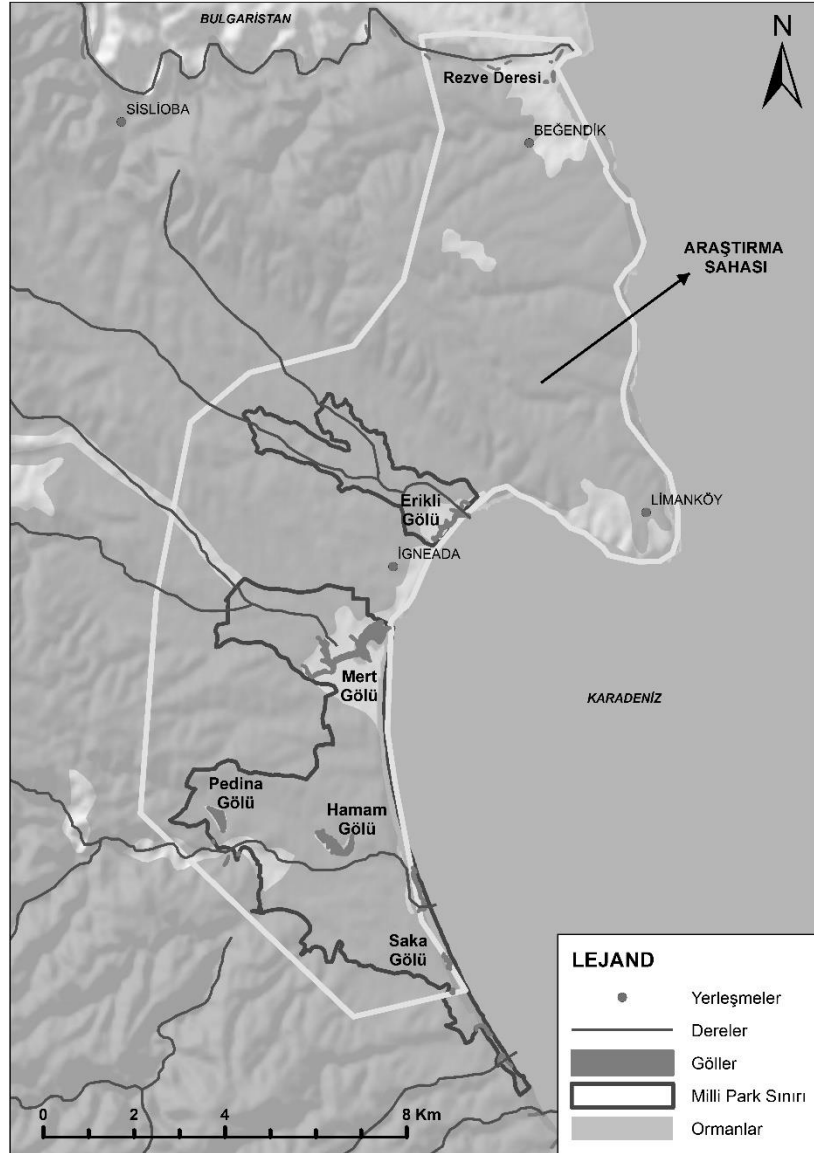
Palearktik bölgenin bir bölümünü teşkil eden Türkiye, Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasındaki kuş göç yolları üzerinde köprü görevi yapan önemli bir konuma sahiptir. Aynı zamanda coğrafi konumundan dolayı farklı iklim koşullarına ve değişik yaşama ortamlarına sahip olması nedeniyle de kuş faunası bakımından olağanüstü bir öneme sahiptir. Bu nedenle de Türkiye, kuş faunası bakımından çok zengin bir ülkedir. Dünyada 9.856 kuş türü, Türkiye'yi de sınırları içerisine alan Palaearktik Bölge'de 937 kuş türü yaşamaktadır (Birdlife International 2008). Türkiye'de görülen kuş türlerini; Kirwan ve ark. (2008) 460, Şekercioğlu ve ark. (2011) 468 olarak bildirmişlerdir.

Trakya Bölgesi'nde kuşlarla yapılan araştırmalarla ilgili birçok makale Kumerloeve (1970), Kaya ve Kurtonur (1989, 1994, 2000, 2003), Kaya (1998, 2004a, 2004b, 2012), Kaya ve ark. (1999); kitap ve raporlar Simeonov ve ark. (1990), Yazar ve Magnin (1997), Kaya ve ark. (2009), Zal (2006), Udgp (2004), Hasbenli (2006), Özkan (2010), Sözen ve Karataş (2010) tarafından hazırlanmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre Trakya Bölgesi'nde 312 tür görülmektedir. Ancak İğneada Longoz Ormanları kuşları ile yapılmış araştırma çok azdır. Yapılan araştırmalar da Istranca Dağları ile sınırlıdır. Kaya ve Kurtonur (1994) 179 tür, Kaya (1998)

89 tür, Hasbenli (2006) 194 tür, Sözen (2010) 259 tür ve Özkan (2010) 259 tür vermişlerdir.

Kırklareli'nin en önemli ve en büyük sulak alanları İğneada Longoz Ormanları ve içerisindeki göller ve bu göllerin çevrelerindeki sazlık ve bataklıklardır (Şekil 1). Longoz Ormanları içerisinde yer alan Erikli Gölü, Mert Gölü, Saka Gölü, Hamam Gölü ve Pedina Gölü önemli sulak alanlardır. Coğrafi konumu itibarıyla Longoz Ormanları kuzeyden güneye ve güneyden kuzeye doğru göç eden kuşların rotası üzerinde yer aldığından ve Kırklareli'nin en önemli sulak alanı ve karasal ekosistemini oluşturmasından dolayı da stratejik bir öneme sahiptir.

Longoz Ormanları, Yıldız (Istranca) Dağları'ndan Karadeniz sahillerine doğru akan derelerin taşıdığı alüvyonların birikmesi ve bölgenin mevsimsel olarak sular altında kalması sonucunda oluşmuştur. Bu alanda yayılış gösteren Avrupa'nın güneydoğusuna özgü dişbudak-meşe-kızılağaç orman tipinin en sulak bölümlerinde kızılağaç ve dişbudak, nispeten daha kuru bölümlerde ise saplı meşe başta olmak üzere çeşitli meşe türleri baskındır. Bu orman toplulukları Karadeniz'in güneybatı sahillerinde görülen çok nadir ve önemli habitatlar olup, "longoz" şeklinde adlandırılırlar. Kış ve ilkbahar aylarında tamamen sularla kaplı, yaz ve sonbahar

Şekil 1. Araştırma sahası.

aylarında kısmen suyu çekilen ancak taban su seviyesi oldukça yüksek, organik madde bakımından zengin asidik topraklar üzerinde gelişen bu subasar ormanlar, bünyesinde barındırdıkları sarılıcı bitkileriyle de tropikal ormanları andıran bir görünüme sahiptirler (Güler 2007).

Rezve Deresi, Bulanık Dere, Papuç Dere ve diğer dereler boyunca yer alan doğal bitki örtüsünün bulunduğu kesimler ve Longoz Ormanları içerisinde yer alan göller ve çevresindeki sazlıklar ve bataklıklar özellikle göçmen kuşlar tarafından barınma, beslenme ve üreme yeri olarak kullanılmaktadır. Kuşlar varlıklarını sürdürebilmeleri için, barınmaları, beslenmeleri, üremeleri ve korunmaları için uygun yaşam ortamlarına ihtiyaç duyarlar. Longoz Ormanları, içinde barındırdığı göller ve sazlıklarla kuşlar için en uygun ekosistemlerden biridir.

Longoz Ormanlarının Koruma Statüsü: İğneada Longoz Ormanları, Önemli Kuş Alanları (ÖKA) listesinde yer almaktadır. Karadeniz kıyısında Türkiye-Bulgaristan sınırında yer alan bu ÖKA, mevsimsel

subasar ormanların, bataklıkların, tatlısu göllerinin ve kıyı kumullarının bir arada bulunduğu bir bölgedir. 1978'de ÖKA'nın büyük bir bölümü Av ve Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edilmiştir (5399 ha).

ÖKA'nın güneyindeki 1345 hektarlık bir bölüme 1988 yılında Tabiatı Koruma Alanı statüsü verilmiştir. 1990 ve 1991'de ise bölgenin tümü iki aşamada Sit Alanı ilan edilmiştir. 2007'de daha önce Tabiatı Koruma Alanı, Doğal Sit, Yaban Hayatı Koruma Sahası gibi çeşitli statülere sahip ve birbirinden ayrı parçalar halinde yer alan korunan alanlar (3155 ha), Milli Park olarak ilan edilmiştir.

Son yıllarda özellikle küresel ısınma, yoğun sanayileşme, konut ve tarım arazileri edinme, termik ve nükleer enerji santralleri, rüzgar enerji santralleri (RES) gibi birçok olumsuz çevresel etkenler nedeniyle bu doğal alanların yapısı olumsuz yönde hızla değişmektedir. İğneada Longoz Ormanları çok kırılgan hassas ekosistemlerdendir. Doğal olarak bu olumsuz çevresel

etkenler, İğneada Longoz Ormanları ve üzerinde barındırdıkları canlıları da direkt veya dolaylı olarak etkilemektedir. Bu olumsuzluklardan en çok etkilenen canlıların başında da kuşlar gelmektedir. Kuşların korunması hakkında birçok koruma çalışmaları yapılmış olsa da son 25 yılda küresel ölçekte kuşları tehdit eden etkenler engellenememiştir. Bu yüzden kuşların küresel, bölgesel ve yerel boyutta durumlarının tanımlanması ve izlenmesi oldukça önem taşımaktadır.

İğneada Longoz Ormanlarının önemli bir kuş potansiyeline sahip olması ve bu bölgede barınan kuş türlerinin birçok tehlikelerle karşı karşıya bulunmaları, bu alanın araştırılmasının önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenlerle bu çalışmada; İğneada Longoz Ormanları'nın kuş türlerini saptamak, yerli ve göçmen kuş türlerini belirlemek, burada üreyen kuş türlerini tespit ederek Trakya kuş faunasına katkı sağlamak ve Türkiye kuş haritasının çıkarılmasına yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot

Araştırma sahasında Ekim 2011-Eylül 2014 yılları arasında toplam 27 gün arazi çalışması gerçekleştirilmiştir. Arazi çalışmaları her mevsim en az 2'şer gün, üreme dönemi olan ilkbahar aylarında ise 3'er günlük gözlemler şeklinde yapılmıştır. Araştırma alanında gözlem yapılırken Bibby (2004)'den yararlanılmıştır. Gözlemler, araştırma alanındaki kuş çeşitliliği ve kuş türlerinin habitat tercihleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında her yıl, kış, ilkbahar, yaz ve sonbahar mevsimlerini kapsayan 4 mevsim ornitolojik araştırma yapılmıştır. Çalışma sırasında, hat boyu transekt gözlem yöntemi uygulanmıştır. Kuşlarda bazı türlerin diğerlerine göre tespit edilmesi biraz daha zor olduğu için transekt gözlemleri boyunca gerekli görülen yerlerde nokta gözlemleri de yapılmıştır. Böylece çalışma kapsamında hem transekt hem de nokta gözlem metodolojileri kullanılmıştır. Sulak alanlarda yapılan ornitolojik gözlemlerde genellikle nokta gözlemleri tercih edilmiştir.

Arazi çalışmaları sabah erken saatlerde başlamış ve çoğu zaman gün batımına kadar devam etmiştir. Kuşların daha aktif oldukları gün doğumu ve batımında arazi çalışmaları daha yoğun bir şekilde yapılırken özellikle su kuşları gözlemleri tüm güne yayılarak gerçekleştirilmiştir. Gözlemler yapılırken, yerli kuşlar, göçmen kuşlar, alanda üreyen kuşlar ve alanda kışlayan kuşlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Arazide kuşlar ve kuş habitatları ile ilgili her türlü bilgi kayıt altına alınmış ve bu iş için arazi defteri ve kuş gözlem çizelgeleri kullanılmıştır. Bu çalışmada üreme dönemi boyunca gerçekleştirilen gözlemlerde, Avrupa Kuş Sayımları Konseyi (EBCC) tarafından kabul gören 16 maddelik üreme kodları listesi kullanılmıştır (Hagemeijer ve Blair 1997) (Tablo 1).

Kuşların teşhisleri genellikle iki temel yöntemle yapılmıştır. Birincisi ve en yaygın olarak kullanılan kuşların direkt olarak gözlenmesidir. Ancak kuşlara genellikle yaklaşılmaması zor olduğundan dürbün ve

teleskoplar kullanılmıştır. Bu çalışmada 10x10 Soligor, ve 12x42 DCF Nikon marka dürbün, Leica Televid 82 W.25-50xWW ve 20-60x100 Konus marka teleskoplar kullanılmıştır. Ayrıca bazı kuşların fotoğrafları çekilmiş kameralarla kayıtları yapılmıştır. Bu çalışmada 400mm teleobjektife sahip DSLR Canon 7D, Pentax K10 fotoğraf makineleri ve JVC kamera kullanılmıştır.

Kuşların teşhislerinde kullanılan diğer bir yöntem ise seslerinden ayırt etmektir. Öyle ki bazı türlerde morfolojik özellikler birbirine çok yakın olduğundan fotoğraf çekilse dahi ayırt edilemeyebilirken seslerinden hangi tür olduğu hemen anlaşılabilir. Özellikle ilkbahar dönemi ile birlikte sonbaharın sonuna kadar olan süreçte ağaç ve çalıkların yapraklanması, orman kuşlarının görülmesini zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte ilkbahar

Tablo 1. İğneada Longoz Ormanları ve çevresinde üreyen kuş türlerinin belirlenmesi amacıyla kullanılan üreme kodları listesi (Hagemeijer ve Blair (1997)'den uyarlanmıştır).

0	Gözlemci türün gözlem yerinde ve zamanında üremediğine emin	Üreme Kanıtı yok
1	Tür, üreme döneminde olası üreme habitata	Üreme mümkün
2	Üreme döneminde öten (ya da üreme çağrıları duyulan) erkek(ler)	
3	Üreme döneminde uygun üreme habitata bir çift	Üreme olası
4	En az iki farklı günde territoryum belirleme davranışları ile belirgin bir territoryum	
5	Çiftleşme ve kur davranışı	
6	Muhtemel bir yuvayı ziyaret	
7	Erişkinlerde heyecanlı davranışları ve endişeli ötüşler	
8	Erişkinlerde kuluçkaya yatma açıklığı tespiti (elde gözlem)	
9	Yuva yapımı ya da yuva deliği açma	
10	Erişkinlerde ilgiyi kendine çekme ya da yarıklıklı yapma	Üreme kesin
11	Kullanılan yuva ya da yumurta kabukları (çalışma süresinde yapılmış ya da kullanılmakta olan)	
12	Yeni Uçmaya Başlamış (Ötücü Kuşlar Gibi) ya da Tüysüz Yavru (Tavukgiller ve Şu Kuşları Gibi)	
13	Kullanılan yuva olduğunu gösteren; yuvaya giren ya da çıkan bireyler (içerisi görülmeyen, yüksekteki yuvalar ve yuva delikleri de dâhil) ya da kuluçkaya yatan birey	
14	Erişkinin yuvadan atık taşıması ya da yuvaya yiyecek getirmesi	
15	Yumurta içeren yuva	
16	İçinde yavru olan ya da Yavru sesi gelen yuva	
99	Üreme kodu kontrol edilmedi	

ve yaz döneminde erkek bireylerin üreme ötüşleri, bize tür teşhislerinde yardımcı olmaktadır ve bu ötüşler aynı zamanda o kuşun o alanda üreyip üremediğini de göstermektedir.

Kuşların teşhislerinde Bruun ve ark. (1990), Gooders (1995), Heinzl ve ark. (2002), Simeonov ve ark. (1990)'dan yararlanılmıştır.

Bulgular

İğneada Longoz Ormanları ve çevresinde Ekim 2011-Eylül 2014 yılları arasında, toplamda 27 gün gözlem yapılmıştır. Gözlemler sonucu 19 Ordo'ya bağlı, 52 Familya'ya ait 227 kuş türü tespit edilmiştir. Çalışmada saptanan kuş türlerinin listesi, bölge ve koruma statüleri, üreme durumları ile birlikte Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde araştırma sahasında 122 türün ürediği görülmektedir. Bu kuşların üreme kriterleri Hagemeyer ve Blair (1997)'e göre kodlanarak kategorize edilmiş ve bu kriterler bir tablo halinde verilmiştir (Tablo 1). Üreme Mümkün kategorisine giren kuş türü sayısı 19, Üreme Olası kategorisine giren kuş türü sayısı 15 ve Üreme Kesin kategorisine giren kuş türü sayısı 88'dir.

Gözlemlenen 227 kuş türünün Bölge Statülerine bakıldığında 75 türün yerli, 78 türün yaz göçmeni ve 54 türün de kış göçmeni olduğu görülmektedir (Tablo 2). Ayrıca 20 kuş türü hakkında yeterli bilgi toplanamadığından statüleri belirlenememiştir.

Yine Tablo 2 incelendiğinde tespit edilen kuş türlerinin çeşitli kategorilerde tehlikeyle karşı karşıya oldukları görülmektedir. IUCN (2014)'ne göre 1 tür EN, 4 tür VU, 8 tür NT, 214 tür işe LC statüsündedir (IUCN 2014). BERN (1993)'e göre 56 tür EK-III, 162 tür ise EK-II kategorisindedir (BERN 1993). CITES'e göre 5 tür EK II (Fauna) ve 3 tür EK-II kategorisindedir (CITES 2014) (Tablo 2).

MAKK'a göre EK-I'e 35 kuş türü, EK-II'ye ise 25 kuş türü girmektedir (MAKK 2014) (Tablo 2).

Tablo 2'ye göre gözlenen kuş türlerinin yoğunlukları: 1: (nadir) 13, 2: (orta) 61, 3: (yaygın) 95 ve 4: (bilinmeyen) 58 tür olarak görülmektedir.

Ayrıca bu çalışmada Akkuyruklu Kartal (*Haliaeetus albicilla*), Gri Ağaçkakan, (*Picus canus*) ve Kara Ağaçkakan, (*Dryocopus martius*) gösterge türler olarak belirlenmiştir. Trakya'da yaygın olarak İğneada Longoz Ormanları'nda dağılım gösteren bu türler burada üremektedir. Son zamanlarda İğneada Longoz Ormanları'nda insanlar tarafından meydana getirilen tahribat nedeniyle bu 3 kuş türünün en fazla etkileneceği

kanaatindeyiz. Bu nedenle bu türler öncelikli izlenmesi gereken türler listesine dahil edilmelidir. İzleme çalışmaları ile bu 3 türün göç durumları, bölge statüleri (Kırmızı listeler), popülasyon yoğunlukları, üreme durumları ve davranışları, beslenmeleri, sosyal davranışları gibi önemli bilgiler detaylı olarak elde edilmelidir.

Sonuç ve Tartışma

Tespit edilen sonuçlar daha önce araştırma bölgesinde yapılan araştırma sonuçlarıyla karşılaştırıldığında araştırma bölgesinde tespit edilen 9 tür (*Alectoris chukar*, *Grus grus*, *Larus argentatus*, *Tyto alba*, *Aegolius funereus*, *Hippolais olivetorum*, *Lanius excubitor*, *Parus montanus*, *Pyrrhocorax graculus*) bu çalışmada gözlenmemiştir (Kaya ve ark. 1999, Hasbenli 2006, Özkan 2010). Bunun nedeni, değişen iklim koşulları, habitat bozulması ve tür sayılarındaki azalmalar olabilir.

İğneada Longoz Ormanları ve çevresinde tespit edilen 227 kuş türü bu alanın kuşlar açısından ne kadar önemli olduğu ortaya koymuştur. Ancak bu kuş türleri varlıklarını tehdit eden birçok çevresel tehditle karşı karşıyadırlar. Bunların başında İSKİ (İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi)'nin Istranca Dağları'ndaki dere suyunu içme suyu olarak İstanbul'a götürme çabalarıdır. Diğer tehlikelerden bazıları özellikle ormanların ve kıyıların yerleşim alanı olarak kullanımı nedeniyle doğa tahribatı ve beldenin evsel kanalizasyon ve katı atıklarının çevresindeki göllere ve orman içine boşaltılması oluşturmaktadır.

Longoz ormanları ve bu ormanlar içinde kalan sulak alanların tamamında avcılık yasaklanmalı veya kontrol altında tutulmalıdır. Orman içerisindeki tapulu arazilerde yapılan zirai faaliyetler kontrol altında tutulmalı, orman tahribatına zarar verecek girişimler engellenmelidir. Araştırma alanı Milli Park ilan edilmesine karşın gerekli düzenlemeler yapılmamış, bölge kontrol altına alınmamıştır. Mert Gölü ve Bulanık Dere arasında kalan kumullara taşıt girişi engellenmeli ve insanların bu bölgeyi yoğun olarak kullanmalarına izin verilmemelidir. Nadir olan gündüz yırtıcı kuşlarından Akkuyruklu Kartal bu kıyı boyunca bulunan ormanlık alanda insan etkisinden uzak olduğu için üreyebilmektedir. Burası Akkuyruklu Kartal için tespit edilmiş tek üreme alanıdır. İğneada Longoz Ormanları ve çevresinin kuş göç yolları üzerindeki stratejik konumu göz önünde bulundurularak, bu alan dâhilinde rüzgâr enerji santrallerinin (RES) yapılmasına izin verilmemelidir.

Tablo 2. İğneada Longoz Ormanları ve çevresinin kuşları ve statüleri

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
1.	<i>Gavia arctica</i>	Kara Gerdanlı Dalgıç	EK-II	-	LC		4	KG		6817
2.	<i>Gavia stellata</i>	Kızıl Gerdanlı Dalgıç	EK-II	-	LC		4	KG		6819
3.	<i>Podiceps cristatus</i>	Tepeli Batağan	EK-III	-	LC		2	KG		6955
4.	<i>Podiceps grisegena</i>	Kırmızı Boyunlu Batağan	EK-II	-	LC		2	KG		6956
5.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Kara Boyunlu Batağan	EK-II	-	LC		2	KG		6957
6.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Küçük Batağan	EK-II	-	LC		2	Y	12	6958
7.	<i>Puffinus yelkouan</i>	Yelkovan	EK-II	-	VU		4	KG		6960
8.	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Beyaz Pelikan	EK-II	-	LC		2	B		6928
9.	<i>Pelecanus crispus</i>	Tepeli Pelikan	EK-II	1	VU		4	B		6927
10.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Karabatak	EK-III	-	LC	EK1	3	Y	13	6931
11.	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Cüce Karabatak	EK-II	-	LC		3	Y	12	6932
12.	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Tepeli Karabatak	EK-II	-	LC		4	YG	13	6929
13.	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	12	6706
14.	<i>Ardea purpurea</i>	Erguvani Balıkçıl	EK-II	-	LC		3	YG		6707
15.	<i>Ardea alba</i>	Büyük Akbalıkçıl	EK-II	-	LC		3	KG		1210
16.	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Akbalıkçıl	EK-II	-	LC		3	Y	1	6712
17.	<i>Ardeola ralloides</i>	Alaca Balıkçıl	EK-II	-	LC		3	YG	1	6708
18.	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gece Balıkçılı	EK-II	-	LC		3	YG		6714
19.	<i>Ixobrychus minitus</i>	Cüce Balaban	EK-II	-	LC		4	YG	12	6713
20.	<i>Botaurus stellaris</i>	Balaban	EK-II	-	LC		4	KG		6709
21.	<i>Ciconia ciconia</i>	Akleylek	EK-II	-	LC		3	YG	16	6738
22.	<i>Ciconia nigra</i>	Karaleylek	EK-II	2	LC		2	YG	12	6739
23.	<i>Platalea leucordia</i>	Kaşıkçıl	EK-II	2	LC		2	B		7084
24.	<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	EK-II	-	LC		2	YG		7085
25.	<i>Phonicopterus roseus</i>	Flamingo	EK-II	-	LC		4	B		6944
26.	<i>Cygnus cygnus</i>	Ötücü kuğu	EK-III	-	LC		2	KG		6687
27.	<i>Cygnus columbianus</i>	Küçük Kuğu	EK-II	-	LC		4	KG		6686
28.	<i>Cygnus olor</i>	Kuğu	EK-III	-	LC		3	Y		6688
29.	<i>Anser albifrons</i>	Sakarca	EK-III	-	LC	EK-2	4	KG		6672

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
30.	<i>Anser anser</i>	Boz kaz	EK-III	-	LC	EK-1	4	KG		6673
31.	<i>Branta ruficollis</i>	Sibirya Kazı	EK-II	2	EN		4	B		6683
32.	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	EK-II	-	LC		2	YG		6699
33.	<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	EK-II	-	LC		2	KG		6700
34.	<i>Anas crecca</i>	Çamurcun	EK-III	-	LC	EK-2	2	KG		6666
35.	<i>Anas strepera</i>	Boz ördek	EK-III	-	LC	EK-2	2	KG		6671
36.	<i>Anas acuta</i>	Kılkuyrük	EK-III	-	LC	EK-2	3	KG		6664
37.	<i>Anas querrquedula</i>	Çıkırıkçın	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	12	6670
38.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş Ördek	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	12	6669
39.	<i>Anas penelope</i>	Fiyu	EK-III	-	LC		3	KG		6668
40.	<i>Anas clypeata</i>	Kaşıkaga	EK-III	-	LC	EK-1	2	KG		6665
41.	<i>Netta rufina</i>	Macar Ördeği	EK-III	-	LC	EK-2	3	KG		6695
42.	<i>Aythya ferina</i>	Elmabaş Patka	EK-III	-	LC	EK-2	2	KG		6677
43.	<i>Aythya nyroca</i>	Pasbaş Patka	EK-III	-	NT		4	KG		6680
44.	<i>Aythya fuligula</i>	Tepeli Patka	EK-III	-	LC	EK-2	4	KG		6678
45.	<i>Aythya marila</i>	Karabaş Patka	EK-III	-	LC		4	KG		6679
46.	<i>Bucephala clangula</i>	Altıngöz	EK-III	-	LC		4	KG		6684
47.	<i>Mergellus albellus</i>	Sütlabi	EK-II	-	LC		4	KG		6692
48.	<i>Mergus serrator</i>	Tarakdiş	EK-III	-	LC	EK-1	4	KG		6694
49.	<i>Pernis opivorus</i>	Arı Şahini	EK-II	-	LC		4	YG	5	6641
50.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Akkuyruklu Kartal	EK-II	-	LC		2	Y	12	6634
51.	<i>Milvus migrans</i>	Karaçaylak	EK-II	-	LC		4	B		6637
52.	<i>Milvus milvus</i>	Kızıl Çaylak	EK-II	-	NT		4	B		6638
53.	<i>Accipiter nisus</i>	Atmaca	EK-II	-	LC		3	Y	12	6616
54.	<i>Accipiter gentilis</i>	Çakırkuşu	EK-II	-	LC		4	Y	1	6615
55.	<i>Accipiter brevipes</i>	Kısaparmak Atmaca	EK-II	-	LC		4	YG		6614
56.	<i>Circus aeruginosus</i>	Saz delicesi	EK-II	-	LC		3	Y	1	6627
57.	<i>Circaetus gallicus</i>	Yılan Kartalı	EK-II	-	LC		4	YG	3	6626
58.	<i>Circus cyaneus</i>	Gökçe delice	EK-II	-	LC		4	KG		6628
59.	<i>Circus macrourus</i>	Bozkır Delicesi	EK-II	-	NT		4	B		6629
60.	<i>Circus pygargus</i>	Çayır delicesi	EK-II	-	LC		4	B		6630

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
61.	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	EK-II	-	LC		3	Y	13	6623
62.	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	EK-II	-	LC		2	B		6625
63.	<i>Clanga pomarina</i>	Küçük Orman Kartalı	EK-II	-	NT		1	YG		2920
64.	<i>Clanga clanga</i>	Büyük Orman Kartalı	EK-II	-	VU		1	KG		2930
65.	<i>Aquila heliaca</i>	Şah Kartal	EK-II	1	VU		4	YG	1	6620
66.	<i>Pandion haliaetus</i>	Balık kartalı	EK-II	-	LC		2	YG		6640
67.	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	EK-II	-	LC		2	KG		6797
68.	<i>Falco naumanni</i>	Kızıl Kerkenez	EK-II	-	LC		4	YG		6793
69.	<i>Falco peregrinus</i>	Gezgincidoğan	EK-II	1	LC		4	B		6795
70.	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	EK-II	-	LC		4	YG	4	6796
71.	<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	2	6936
72.	<i>Porzana parva</i>	Bataklık Suyelgesi	EK-II	-	LC		2	B		6977
73.	<i>Rallus aquaticus</i>	Su Yelgesi	EK-II	-	LC	EK-1	3	Y	12	6980
74.	<i>Gallinula chloropus</i>	Yeşilayak Su Tavuğu	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	12	6974
75.	<i>Fulica atra</i>	Sakarmeke	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	12	6973
76.	<i>Haematopus ostralegus</i>	Deniz Saksakağı	EK-III	-	LC	EK-1	2	KG		6826
77.	<i>Himantopus himantopus</i>	Uzunbacak	EK-II	-	LC		2	YG		6981
78.	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Kılıçgaga	EK-II	-	LC		4	B		6982
79.	<i>Burhinus oedicnemus</i>	Kocagöz	EK-II	-	LC		4	B	1	6717
80.	<i>Charadrius dubius</i>	Kolyeli Küçük Yağmurkuşu	EK-II	-	LC		3	YG	12	6723
81.	<i>Charadrius hiaticula</i>	Halkalı Çılibit	EK-II	-	LC		1	KG		6724
82.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Altın Yağmurcu	EK-III	-	LC	EK-1	4	YG		6728
83.	<i>Vanellus vanellus</i>	Kızkuşu	EK-III	-	LC	EK-1	4	YG		6737
84.	<i>Calidris alba</i>	Ak Kumkuşu	EK-II	-	LC		1	KG		6989
85.	<i>Calidris minuta</i>	Küçük Kumkuşu	EK-II	-	LC		3	YG		6995
86.	<i>Calidris ferruginea</i>	Kırmızı Kumkuşu	EK-II	-	LC		3	YG		6992
87.	<i>Calidris alpina</i>	Kara Karınlı Kumkuşu	EK-II	-	LC		4	KG		6990
88.	<i>Tringa totanus</i>	Kızılbacak	EK-III	-	LC	EK-1	4	YG	1	7017
89.	<i>Tringa nebularia</i>	Yeşilbacak	EK-II	-	LC	EK-1	2	KG		7014
90.	<i>Tringa ochropus</i>	Yeşil Düdükçün	EK-II	-	LC		2	YG	12	7015

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
91.	<i>Tringa glareola</i>	Orman Düdükçünü	EK-II	-	LC		2	B		7013
92.	<i>Actitis hypoleucos</i>	Dere Düdükçünü	EK-III	-	LC		3	Y	1	6986
93.	<i>Arenaria interpres</i>	Taşçeviren	EK-II	-	LC		4	KG		8480
94.	<i>Scolopax rusticola</i>	Çulluk	EK-II	-	LC	EK-2	3	KG		7009
95.	<i>Gallinago gallinago</i>	Bataklık Çulluğu	EK-III	-	LC	EK-2	3	KG		6997
96.	<i>Limosa limosa</i>	Çamur Çulluğu	EK-III	-	NT	EK-1	3	YG		7001
97.	<i>Numenius arquata</i>	Kervan Çulluğu	EK-III	-	NT	EK-1	1	KG		7003
98.	<i>Larus melanocephalus</i>	Akdeniz Martısı	EK-II	-	LC		4	KG		6853
99.	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Küçük Martı	EK-II	-	LC		3	KG		5780
100.	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Karabaş Martı	EK-II	-	LC	EK-1	3	Y		5820
101.	<i>Chroicocephalus genei</i>	İnce Gagalı Martı	EK-II	-	LC		2	B		5850
102.	<i>Larus canus</i>	Küçük Gümüş Martı	EK-III	-	LC	EK-1	2	KG		6847
103.	<i>Larus cachinnans</i>	Gümüşü Martı	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y		6846
104.	<i>Hydroprogne caspia</i>	Hazar Sumrusu	EK-II	-	LC		2	YG		6060
105.	<i>Sterna hirundo</i>	Sumru	EK-II	-	LC		3	YG		6861
106.	<i>Sternula albifrons</i>	Küçük Sumru	EK-II	-	LC		4	B		6240
107.	<i>Chlidonias niger</i>	Kara Sumru	EK-II	-	LC		3	YG		6842
108.	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Ak Kanatlı Sumru	EK-II	-	LC		4	YG		6841
109.	<i>Chlidonias hybridus</i>	Bıyıklı Sumru	EK-II	-	LC		3	YG		6840
110.	<i>Columba livia</i>	Şehir Güvercini	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	13	6745
111.	<i>Columba oenas</i>	Gökçe Güvercin		-	LC	EK-1	2	Y	2	6746
112.	<i>Columba palumbus</i>	Tahtalı		-	LC	EK-2	2	Y	12	6747
113.	<i>Streptopelia decaocto</i>	Kumru	EK-III	-	LC	EK-1	2	Y	12	6750
114.	<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	EK-III	-	LC	EK-2	3	YG	12	6752
115.	<i>Cuculus canorus</i>	Gugukkuşu	EK-II	-	LC		3	YG	2	6769
116.	<i>Asio otus</i>	Kulaklı Orman Baykuşu	EK-II	2	LC		2	Y	2	7030
117.	<i>Athena noctua</i>	Kukumav	EK-II	2	LC		3	Y	12	7031
118.	<i>Strix aluco</i>	Alaca Baykuş	EK-II	-	LC		4	Y	12	7036
119.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Çobanaldatan	EK-II	-	LC		2	YG	5	6718
120.	<i>Apus apus</i>	Ebabil	EK-III	-	LC		4	YG	13	6703
121.	<i>Tachymarptis melba</i>	Akkarınlı Ebabil	EK-II	-	LC		4	YG	6	7980

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
122.	<i>Alcedo atthis</i>	Yalıçapkını	EK-II	-	LC		3	Y	3	6660
123.	<i>Merops apiaster</i>	Arıkuşu	EK-II	-	LC		3	YG	14	6865
124.	<i>Coracias garrulus</i>	Gökuzgun	EK-II	-	NT		3	YG	13	6754
125.	<i>Upupa epops</i>	İbibik	EK-II	-	LC		3	YG	13	7097
126.	<i>Jynx torquilla</i>	Boyunçeviren	EK-II	-	LC		4	YG	4	6951
127.	<i>Picus viridis</i>	Yeşil Ağaçkakan	EK-II	-	LC		3	Y	13	6953
128.	<i>Picus canus</i>	Gri Ağaçkakan	EK-II	-	LC		1	Y	13	6952
129.	<i>Dryocopus martius</i>	Kara Ağaçkakan	EK-II	-	LC		1	Y	4	6950
130.	<i>Dendrocopus major</i>	Orman Ağaçkakanı	EK-II	-	LC		3	Y	16	6946
131.	<i>Dendrocopus syriacus</i>	Alaca Ağaçkakan	EK-II	-	LC		3	Y	13	6949
132.	<i>Dendrocopus medius</i>	Ortanca Ağaçkakan	EK-II	-	LC		2	Y	16	6947
133.	<i>Dendrocopus leucotos</i>	Aksırtlı Ağaçkakan	EK-II	-	LC		1	Y	12	6945
134.	<i>Dendrocopus minor</i>	Küçük Ağaçkakan	EK-II	-	LC		3	Y	14	6948
135.	<i>Melanocorypha calandra</i>	Boğmaklı Toygar	EK-II	-	LC		4	B		6657
136.	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Bozkır Toygarı	EK-II	-	LC		4	YG		6648
137.	<i>Galerida cristata</i>	Tepeli Toygar	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	1	6654
138.	<i>Lullula arborea</i>	Orman Toygarı	EK-III	-	LC	EK-1	2	YG	14	6655
139.	<i>Alauda arvensis</i>	Tarla Kuşu	EK-III	-	LC	EK-1	2	Y	12	6645
140.	<i>Hirundo rustica</i>	Kır Kırlangıcı	EK-II	-	LC		3	YG	16	6830
141.	<i>Riparia riparia</i>	Kum Kırlangıcı	EK-II	-	LC		3	YG	13	6831
142.	<i>Delichon urbicum</i>	Pencere Kırlangıcı	EK-II	-	LC		3	YG	16	6827
143.	<i>Anthus trivialis</i>	Ağaç İncirkuşu	EK-II	-	LC		2	YG		6873
144.	<i>Anthus pratensis</i>	Çayır İncirkuşu	EK-II	-	LC		2	KG		6870
145.	<i>Anthus spinoletta</i>	Dere İncirkuşu	EK-II	-	LC		4	KG		6872
146.	<i>Motacilla flava</i>	Sarı Kuyruksallayan	EK-II	-	LC		2	YG	12	6877
147.	<i>Motacilla cinerea</i>	Dağ Kuyruksallayanı	EK-II	-	LC		2	Y	13	6875
148.	<i>Motacilla alba</i>	Akkuyruksallayan	EK-II	-	LC		3	Y	14	6874
149.	<i>Cinclus cinclus</i>	Su Karatavuğu	EK-II	-	LC		1	Y	1	6741
150.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Çit Kuşu	EK-II	-	LC		3	Y	12	7088
151.	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızılgöğüs	EK-II	-	LC		3	Y	14	6879

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
152.	<i>Luscinia megarynchos</i>	Bülbül	EK-II	-	LC		3	YG	14	6887
153.	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Ev Kızılkuyruğu	EK-II	-	LC		2	KG		6905
154.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Dağ Kızılkuyruğu	EK-II	-	LC		2	YG	14	6906
155.	<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır Taşkuşu	EK-II	-	LC		2	YG		6908
156.	<i>Saxicola rubicola</i>	Avrupa Taşkuşu	EK-II	-	LC		2	Y	12	11390
157.	<i>Saxicola torquata</i>	Taşkuşu	EK-II	-	LC		2	YG		6909
158.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	EK-II	-	LC	EK-1	3	YG	12	6900
159.	<i>Oenanthe hispanica</i>	Karakulaklı Kuyrukkakan	EK-II	-	LC		3	YG		6896
160.	<i>Oenanthe isabellina</i>	Toprak Renkli Kuyrukkakan	EK-II	-	LC	EK-1	4	YG		6897
161.	<i>Turdus torquatus</i>	Kolyeli Ardıç	EK-II	-	LC		4	KG		7094
162.	<i>Turdus merula</i>	Karataş	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	14	7090
163.	<i>Turdus pilaris</i>	Ardıç	EK-III	-	LC	EK-1	3	KG		7092
164.	<i>Turdus philomelos</i>	Şarkıcı Ardıç	EK-III	-	LC	EK-2	3	Y	14	7091
165.	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	EK-II	-	LC		3	Y	2	7049
166.	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Bıyıklı Kamışçın	EK-II	-	LC		2	YG	1	7044
167.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Saz Kamışını	EK-II	-	LC		3	YG	12	7048
168.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Büyük Saz Ardıçkuşu	EK-II	-	LC		2	YG	14	7042
169.	<i>Iduna pallida</i>	Ak Mukallit	EK-II	-	LC		1	YG	14	12550
170.	<i>Hippolais icterina</i>	Sarı Mukallit	EK-II	-	LC		2	YG	4	7051
171.	<i>Sylvia melanocephala</i>	Karabaş Küçük Ötleğen	EK-II	-	LC		2	YG	10	7076
172.	<i>Sylvia curruca</i>	Akgerdan Ötleğen	EK-II	-	LC		4	YG	14	7074
173.	<i>Sylvia communis</i>	Çalı Ötleğen	EK-II	-	LC		3	YG	3	7072
174.	<i>Sylvia borin</i>	Bahçe Ötleğen	EK-II	-	LC		3	YG	12	7070
175.	<i>Sylvia atricapilla</i>	Karabaş Ötleğen	EK-II	-	LC		3	YG	14	7069
176.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Çıvgın	EK-II	-	LC		3	Y	14	7061
177.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğütbülbülü	EK-II	-	LC		4	B		7068
178.	<i>Regulus regulus</i>	Çalıkuşu	EK-II	-	LC		1	KG		6984
179.	<i>Regulus ignicapilla</i>	Sürmeli Çalıkuşu	EK-II	-	LC		1	KG		6983
180.	<i>Muscicapa striata</i>	Benekli Sinekkapan	EK-II	-	LC		3	YG	12	6892
181.	<i>Ficedula parva</i>	Cüce Sinekkapan	EK-II	-	LC		4	YG	3	6883
182.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Kara Sinekkapan	EK-II	-	LC		2	YG		6882

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
183.	<i>Ficedula semitorquata</i>	Alaca sinekkapan	EK-II	-	NT		2	YG		6884
184.	<i>Ficedula albicollis</i>	Halkalı Sinekkapan	EK-II	-	LC		4	YG		6881
185.	<i>Panurus biarmicus</i>	Bıyıklı Baştankara	EK-II	-	LC		2	KG		7087
186.	<i>Aegithalos caudatus</i>	Uzunkuyruklu Baştankara	EK-III	-	LC		3	Y	12	6643
187.	<i>Poecile palustris</i>	Kayın Baştankarası	EK-II	-	LC		3	Y	12	14400
188.	<i>Periparus ater</i>	Çam Baştankarası	EK-II	-	LC		4	KG		14610
189.	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Mavi Baştankarası	EK-II	-	LC		3	Y	14	14620
190.	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankarası	EK-II	-	LC		3	Y	14	6917
191.	<i>Poecile lugubris</i>	Akyanaklı Baştankarası	EK-II	-	LC		3	Y	14	14410
192.	<i>Sitta europaea</i>	Sıvacı	EK-II	-	LC		3	Y	14	7019
193.	<i>Certhia brachydactyla</i>	Bahçe Tırnaşığı	EK-II	-	LC		3	Y	14	6719
194.	<i>Certhia familiaris</i>	Orman Tırnaşığı	EK-II	-	LC		2	Y	13	6720
195.	<i>Oriolus oriolus</i>	Sarıasma	EK-II	-	LC		3	YG	12	6910
196.	<i>Lanius isabellinus</i>	Kızılkuyruklu örümcek kuşu	EK-III	-	LC	EK-1	3	YG	14	6835
197.	<i>Lanius minor</i>	Karaalınlı örümcek kuşu	EK-II	-	LC		3	YG	1	6836
198.	<i>Lanius senator</i>	Kızılbaşlı örümceke kuşu	EK-II	-	LC		3	YG	12	6839
199.	<i>Lanius excubitor</i>	Büyük örümcek kuşu		-	LC		3	YG	5	6834
200.	<i>Lanius nubicus</i>	Maskeli örümcek kuşu	EK-III	-	LC		4	YG		6837
201.	<i>Garrulus glandarius</i>	Kestane Kargası		-	LC	EK-2	3	Y	12	6762
202.	<i>Pica pica</i>	Saksağan		-	LC	EK-2	3	Y	12	6765
203.	<i>Corvus monedula</i>	Cüce Karga		-	LC	EK-2	3	Y	14	6759
204.	<i>Corvus frugilegus</i>	Ekinkargası		-	LC	EK-2	3	Y	14	6758
205.	<i>Corvus corone pallescens</i>	Leşkargası		-	LC	EK-2	3	Y	14	6756
206.	<i>Corvus corax</i>	Karakarga	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	12	6755
207.	<i>Sturnus vulgaris</i>	Sığırcık	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	14	7039
208.	<i>Sturnus roseus</i>	Pembe Sığırcık	EK-II	-	LC		1	B		7038
209.	<i>Passer domesticus</i>	Ev Serçesi		-	LC	EK-2	3	Y	16	6920
210.	<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	12	6923
211.	<i>Passer hispaniolensis</i>	Bataklık Serçesi	EK-III	-	LC	EK-1	3	YG	16	6921
212.	<i>Fringilla coelebs</i>	İspinoz	EK-III	-	LC	EK-1	3	Y	14	6808

Sıra No	TUR ADI (LATİNCE)	TUR ADI (TÜRKÇE)	BERN	CITES	IUCN	MAKK	Yoğunluk	GD	Üreme	TÜR Kodu
213.	<i>Fringilla montifringilla</i>	Dağışpinozu	EK-III	-	LC	EK-1	2	KG		6809
214.	<i>Serinus serinus</i>	Küçük iskete	EK-II	-	LC		2	KG		6816
215.	<i>Carduelis chloris</i>	Florya	EK-II	-	LC		2	Y	12	6802
216.	<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	EK-II	-	LC		3	Y	12	6801
217.	<i>Carduelis spinus</i>	Karabaş İskete	EK-II	-	LC		2	KG		6805
218.	<i>Carduelis cannabina</i>	Ketenkuşu	EK-II	-	LC		4	Y	1	6800
219.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Kocabaş	EK-II	-	LC		3	Y	12	6807
220.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Şakrak	EK-III	-	LC	EK-1	4	KG		6811
221.	<i>Emberiza citrinella</i>	Sarı Kirazkuşu	EK-II	-	LC		2	Y	5	6779
222.	<i>Emberiza cirrus</i>	Çit Kirazkuşu	EK-III	-	LC		2	Y	14	6778
223.	<i>Emberiza cia</i>	Kaya Kirazkuşu	EK-II	-	LC		2	Y	12	6776
224.	<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	EK-III	-	LC	EK-1	2	YG	2	6780
225.	<i>Emberiza schoeniculus</i>	Bataklık Kirazkuşu	EK-II	-	LC		3	Y	9	6785
226.	<i>Emberiza melanocephala</i>	Karabaş Kirazkuşu	EK-II	-	LC		3	YG	3	6782
227.	<i>Miliaria calandra</i>	Tarla Kirazkuşu	EK-II	-	LC	EK-1	3	Y	14	6786

BERN: Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (**EK-II:** Kesinlikle korunması gereken hayvan türleri. **EK-III:** Korunması gereken hayvan türleri)

CITES: Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (**EK-1** Nesilleri tükenme tehdidi ile karşı karşıya bulunan ve bu nedenle örneklerinin ticaretinin sıkı mevzuata tabi tutulması ve bu ticarete sadece istisnai durumlarda izin verilmesi zorunlu olan türleri içerir. **EK-2** Nesilleri mutlak olarak tükenme tehdidiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek amacıyla ticaretleri belirli esaslara bağlanan türleri içerir)

IUCN: Dünya Korunma Birliği (Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması için Uluslararası Birlik). Nesli Tükenme Tehlikesi Altında Olan Türlerin Kırmızı Listesi (**VU:** Hassas, **EN:** Tehlike Altında, **NT:** Neredeyse tehdit altında; Şu anda tehlikede olmayan fakat yakın gelecekte VU, EN veya CR kategorisine girmeye aday olan türler. **LC:** (Düşük risk): Yaygın bulunan türler).

MAKK: Merkez Av Komisyonu Kararı. (**EK-I:** Merkez av komisyonunca koruma altına alınan av hayvanları. **EK-II:** Merkez Av Komisyonu Tarafından Avına Belli Sürelerde İzin Verilen Av Hayvanları).

Yoğunluk: 1: Nadir (Bir mevsimde düzenli gözlenen birey sayısı 5'den az olan türler). **2:** Orta (Bir mevsimde düzenli gözlenen birey sayısı 5-15 arasında olan türler). **3:** Yaygın (bir mevsimde düzenli gözlenen birey sayısı 15'den fazla olan türler). **4:** Bilinmiyor (Yoğunluğu hakkında bilgi edinilemeyen türler).

GD (Göçmenlik Durumu): Araştırma alanına göre kuşların yerli ya da göçmen olduklarını belirlemektedir (**Y:** Yerli türler; yıl boyunca görülen türler, **YG:** Yaz göçmeni türler; 01 Mart-30 Eylül arası gözlemlenen türler, **KG:** Kış göçmeni türler; 01 Eylül-01 Mart tarihleri arasında gözlemlenen türler).

Üreme: Araştırma sahasında üreyen kuş türleri. **Üreme Mümkün** (1-2), **Üreme Olası** (3-9) ve **Üreme Kesin** (10-16).

Tür Kodu: Kuşların bireysel olarak tanınmasını sağlayan sayı.

Kaynaklar

1. Bern, 1993. Avrupa'nın Yaban Hayatı Ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi. (http://www.uhdigm.adalet.gov.tr/sozlesmeler/coktarafli/z/ak/turkce/104_tur.pdf) (Erişim Tarihi: 15 Aralık 2015).
2. Bibby, C.J. 2004. Bird Diversity Survey Methods. Oxford University Press, Oxford, 1-15 s.
3. Birdlife International. 2008. State of World's Birds: Indicators for Our Changing World. Birdlife International Cambridge, UK. (<http://www.birdlife.org/datazone/sowb>). Erişim tarihi: 14 Eylül 2014
4. Bruun, B., Delin, H. & Svenson, L. 1990. Der Kosmos-Vogelführer. Die Vögel Deutschlands und Europas. Franckh'sche Verlagshandlung, W.Keller Co., Stuttgart, 1-319 s.
5. Cites 2014. The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora Appendices I, II and III. (<http://www.cites.org/eng/app/index.php>) Erişim tarihi: 14 Eylül 2014.
6. Gooders, J. 1995. Larousse Field Guide to the Birds of Britain and Europe (Larousse Field Guides). Kingfisher Publications PLC; Reprint edition, pp.256.
7. Güler, N., 2007. İğneada Longoz Ormanları Bitkileri, Resimli Tanıma Kılavuzu, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi, İğneada Proje Birimi (GEF-II), Ankara.
8. Hagemeijer, W.J.M. & Blair, M.J. 1997. The EBCC European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & AD Poyser, London, 903 s.
9. Hasbenli, A. 2006. İğneada Faunası Kesin Rapor. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi, Ankara, 39 s.
10. Heinzel, H., Fitter, R. & Parslow, J., 2002. Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları (Kuzey Afrika ve Ortadoğu Dahil). Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul, 384 s.
11. IUCN. 2014. The IUCN Red List of Threatened Species. 13 September 2014. (<http://www.iucnredlist.org/>) Erişim tarihi: 13 Eylül 2014).
12. Kaya, M. & Kurtonur, C. 1989. Bird Species (Aves) of Edirne. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 38 (3): 105-115.
13. Kaya, M. & Kurtonur, C. 1994. Bird Species (Aves) of Mert and Erikli Lakes (Kırklareli-İğneada). XII. Ulusal Biyoloji Kongresi Tebliğleri, 06-08 Temmuz, Cilt IV, 252-258, Edirne.
14. Kaya, M. & Kurtonur, C. 2000. The Importance of Gala Lake of Surrounds Regarding Ornitho – Fauna and Some Ecological Problems. XV. Ulusal Biyoloji Kongresi (Uluslararası Katılımlı). Çevre ve Ekoloji Sektörünü. 5-9 Eylül, Ankara.
15. Kaya, M. 1998. The Importance of Mert and Erikli Lakes (Kırklareli-İğneada) Regarding Bird Fauna and Some Ecological Problems. Ekoloji Çevre Dergisi, 7 (27): 15-16.
16. Kaya, M. 2004a. First Record of the White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*) from European Part of Turkey. Pakistan Journal of Biological Sciences 7(6): 1076-1077.
17. Kaya, M. 2004b. The Importance of Meric Delta (Edirne) Regarding to Ornithofauna and some Ecological Problems. 1st International Eurasian Ornithology Congress, 8-11 April 2004 Antalya /Turkey, 23 pp.
18. Kaya, M. 2012. İğneada Longoz Ormanları (Yıldız Dağları) Milli Parkı'nda Ornitolojik gözlemler. 21.ulusal Biyoloji Kongresi, 03-07 Eylül. Ege Üniv. İzmir.
19. Kaya, M., Özkan, B., Hacet, N., Okyar, Z. 2009. Review of Fauna Research and Inventories Made in the Yıldız Mountains. Prepared for the Yıldız Mountains Biosphere Project of the General Directorate of Nature Conservation and National Parks, Kırklareli. Yayınlanmamış proje raporu, Ankara. 14 pp.
20. Kaya, M. & Kurtonur, C. 2003. Investigations On The Ornitho - Fauna of Gala Lake And Its Surroundings (Edirne). Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 4 (2): 169-179.
21. Kaya, M., Yurtsever, S. & Kurtonur, C. 1999. Trakya Ornitofaunası üzerine araştırmalar I. Turkish Journal of Zoology. 23: 781-790.
22. Kirwan, G., Welch, H., Demirci, B., Boyla, K.A., Castell, P., Özen, M. & Marlow, T. 2008. The birds of Turkey. Cristopher Helm Publishers Ltd., London, 512 pp.
23. Kumerloev, 1970. H. Anadolu ve Trakya Bölgesi Kuşları. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası, 35 (3-4): 85-160.
24. Makk, 2014. 2014-2015 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararı. Orman ve Su İşleri Bakanlığının 20.05.2014 tarih ve 13 no'lu kararı.
25. Özkan, K. 2010. Yıldız Dağları'nda Kuş Çeşitliliği ve Dağılımı. AGRER-Agriconsulting-AGRIN, Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara). Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Rapor Serisi No.6. 64 s.
26. Simeonov S.D., Micev T.M. & Nankinov D.N. 1990. Fauna Bulgarica. 20. Aves. Part 1. BAS. Sofia 350 pp. [In Bulgarian]
27. Sözen, M. & Karataş, A. 2010. Yıldız Dağları'nın Faunası (YMBP). AGRER-Agriconsulting-AGRIN Çevre ve Orman Bakanlığı (Ankara). Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Rapor Serisi No.4., 147 s.
28. Şekercioğlu, C.H., Anderson, Ş., Akçay, E., Bilgin, R., Emre Can, Ö., Semiz, G., Tavşanoğlu, Ç., Baki Yokeş, M., Soyumert, A., İpekdağ, K., Şağlam, İ. K., Yücel, M. & Dalfes, H.N. 2011. Turkey's globally important biodiversity in crisis. Biological Conservation, 144 (12), 2752-2769.
29. Udgp: 2004. Gölü Milli Parkı, Analitik Etüt Raporu. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Ankara, 561 s.
30. Yarar, M. & Magnin, G. 1997. Türkiye'nin Önemli Kuş Alanları. DHKD Yayınları, İstanbul, 313 s.
31. Zal, N. 2006. Aşağı Meriç Taşkın Ovası'nın Biyosfer Rezervi Olarak Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Doktora tezi, 173 s.